

## **D/ DLA MIESZKAŃCA**

### **Zobowiązanie do leczenia odwykowego**

Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U.2023.2151) nakłada na gminę obowiązek prowadzenia działań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Realizacja tych zadań prowadzona jest w postaci gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, uchwalanego przez radę gminy.

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mysłowicach to Komisja powołana i działająca na podstawie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, utworzona przez zespół ludzi, których zadaniem jest realizacja zadań tejże ustawy, a także ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii.

Podstawowym zadaniem komisji jest prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu, a w szczególności zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla takich osób.

### **Procedura zobowiązania do leczenia odwykowego**

Procedurę zobowiązania do leczenia odwykowego wdraża się wobec niektórych osób uzależnionych od alkoholu (osoby, które w związku z nadużywaniem alkoholu powodują rozkład życia rodzinnego, demoralizację nieletnich, systematycznie zakłócają spokój lub porządek publiczny).

Postanowienie o zobowiązaniu do leczenia odwykowego zapada w trybie nieprocesowym (art. 26 ust. 2 ww. ustawy) i nie nosi charakteru wyroku sądowego, sankcji karnej. To znaczy, że w sprawie leczenia odwykowego, mimo zobowiązania, nie można zastosować prawnie żadnej kary (np. kary pozbawienia wolności). Funkcją społeczną instytucji zobowiązania do leczenia jest funkcją polegającą na instytucjonalnym motywowaniu do podjęcia terapii odwykowej. Zobowiązanie nie ma charakteru przymusu w sensie przymusu prawnego, nie ma możliwości prawnych ani organizacyjnych zatrzymania zobowiązanego w zakładzie leczniczym wbrew jego woli.

Podstawowym celem terapii uzależnienia od alkoholu jest uzyskanie poprawy zdrowia pacjenta. Oczekiwany efektem terapii uzależnienia od alkoholu jest trwałe zatrzymanie spożywania alkoholu, uzyskanie świadomości choroby, uzyskanie wglądu w mechanizmy choroby, dzięki któremu może on nauczyć się unikania powrotu do picia w przyszłości.

### **Przebieg procedury zgłoszenia na leczenie odwykowe**

Leczenie osób uzależnionych od alkoholu jest dobrowolne, a zobowiązanie do leczenia może być nałożone jedynie przez Sąd. Sądami właściwymi do rozpatrywania spraw o zobowiązanie do leczenia odwykowego jest Sąd Rejonowy w Mysłowicach III Wydział Rodzinny i Nieletnich.

Niniejszą procedurę regulują przepisy ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, w szczególności art. 24 ([Dz.U.2023.2151](#)).

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mysłowicach przyjmuje wnioski o leczenie odwykowe osób uzależnionych od alkoholu, które posiadają miejsce zamieszkania lub pobytu na terenie miasta Mysłowice.

Zgłoszenia przyjmowane są osobiście lub listownie w Urzędzie Miasta Mysłowice, ul. Powstańców 1, 41-400 Mysłowice. Telefonicznie udzielane są jedynie informacje ogólne np. o zasadach pracy Komisji lub adresach i telefonach poradni leczenia uzależnień. Informacje o stanie konkretnej sprawy udzielane są tylko na miejscu – nie przez telefon.

## **PRZEBIEG PROCEDURY:**

### **KROK 1 – zgłoszenie**

Aby zgłosić kogoś na leczenie odwykowe, należy wypełnić [wniosek](#) i złożyć go do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mysłowicach. Wniosek może złożyć dowolna osoba lub instytucja (np. ośrodek pomocy społecznej, policja, prokuratura, szkoła, zakład pracy, kurator, izba

wytrzeźwień). Zdarza się, że członkowie rodziny chcąc uniknąć sytuacji konfliktowych z osobą uzależnioną zgłaszają problem dzielnicowemu lub pracownikowi socjalnemu. Wówczas to policja lub ośrodek pomocy społecznej stają się wnioskodawcami, a składany wniosek zawiera odpowiednie uzasadnienie.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, na leczenie odwykowe można skierować osobę, która:

- a/ powoduje rozkład życia rodzinnego,
- b/ demoralizuje nieletnich,
- c/ systematycznie zakłóca spokój lub porządek publiczny,
- d/ uchyla się od obowiązku zaspokojenia potrzeb rodziny.

Podczas składania wniosku można podać dane osób mogących być świadkami w sprawie przed sądem.

## **KROK 2 – gromadzenie informacji**

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mysłowicach zbiera informacje na temat osoby zgłoszonej – z policji, pomocy społecznej. Na spotkanie z Komisją zaprasza się osobę zgłoszoną, w uzasadnionych przypadkach wnioskodawców lub świadków. Zaproszenie na rozmowę motywującą wysyłane są zawsze listem poleconym za zwrotnym potwierdzeniem odbioru.

### **Możliwe są następujące wersje wydarzeń:**

*Wariant 1 – osoba zaproszona na rozmowę zgłasza się na posiedzenie Komisji*

Rozmowę motywującą prowadzą co najmniej dwie osoby. Są to osoby posiadające umiejętności konfrontacji i motywowania do terapii. Komisja informuje o wpłynięciu wniosku i celu spotkania. Aby wykorzystać sytuację do celów konfrontacyjnych, omawia się zebrane z wywiadów informacje. Stwarza się możliwość szerszego spojrzenia na problem alkoholowy. Osobie zgłaszającej się przedstawiona zostaje propozycja podjęcia terapii w placówkach leczenia odwykowego. Leczenie jest bezpłatne.

Jeżeli osoba uzależniona podejmie decyzję o dobrowolnym leczeniu podpisuje w siedzibie Komisji zobowiązanie, iż zgłosi się do wybranej placówki celem podjęcia leczenia, w przeciągu **1 miesiąca** dostarczy Komisji pisemne poświadczenie zgłoszenia się na leczenie, a po **6 miesiącach** (zazwyczaj na wezwanie Komisji) pisemne poświadczenie kontynuowania leczenia odwykowego.

Jeżeli leczenie realizowane jest skutecznie (tzn. pacjent kończy terapię i utrzymuje abstynencję) Komisja umarza sprawę.

Jeżeli osoba zgłaszająca się na zaproszenie Komisji oświadcza, iż nie ma problemu alkoholowego, a zgromadzone informacje dowodzą jego występowaniu, sprawa kierowana jest do Sądu Rejonowego. Przed skierowaniem wniosku do sądu Komisja kieruje osobę zgłoszoną na badanie przez biegłych sądowych (otrzymuje ona skierowanie, w którym wyznacza się dzień i godzinę badania).

### **Badanie w przedmiocie uzależnienia**

Przeprowadza je dwuosobowy zespół biegłych, złożony z lekarza psychiatry i psychologa. Jeżeli osoba skierowana na badanie nie zgłasza się, odmawia poddania się badaniu, biegły przedstawia te okoliczności w sporządzonej notatce. Opinie przekazywane są do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

### **Odczytanie opinii biegłych i propozycji terapii**

Komisja zaprasza zainteresowane strony na odczytanie opinii biegłych. Kiedy biegli orzekający nie stwierdzili uzależnienia, Komisja umarza sprawę. Jeśli natomiast biegli rozpoznali uzależnienie Komisja odczytuje zapisaną w opinii diagnozę i przedstawia propozycje leczenia zgodnie z zaleceniem biegłych (tj. leczenie ambulatoryjne lub stacjonarne).

*Wariant 2 – osoba zgłoszona nie stawia się na żadne wezwanie*

Jeżeli osoba zgłoszona na leczenie nie stawia się na żadne wezwanie, ani przed Komisją, ani na badanie przez biegłych, a zebrane informacje wskazują na uzależnienie od alkoholu, wówczas Komisja kieruje do Sądu Rejonowego wnioski o zobowiązanie do leczenia odwykowego.

### **KROK 3 – Kierowanie wniosku o zobowiązanie do leczenia odwykowego do Sądu**

Procedura sądowego zobowiązania do leczenia odwykowego jest uruchamiana w następujących przypadkach:

- a) gdy osoba nie zgłosi się na zaproszenie bądź wezwanie na rozmowę motywacyjną, a zebrane z wywiadów informacje potwierdzają problem alkoholowy,
- b) gdy osoba zgłosi się na zaproszenie bądź wezwanie na rozmowę motywacyjną i oświadczy, że nie zgadza się dobrowolnie leczyć odwykowo,
- c) gdy osoba przerwie dobrowolnie podjęte leczenie odwykowe.

### **KROK 4 – Orzeczenie obowiązku poddania się leczeniu**

Zgodnie z obowiązującymi przepisami Sąd powinien wyznaczyć pierwszą rozprawę w ciągu miesiąca od wpłynięcia wniosku Komisji o zobowiązanie do leczenia odwykowego uczestnika. Sąd w pierwszej kolejności uczestnika postępowania kieruje na **badanie przez biegłych**. Postępowanie sądowe może się przedłużać np. z powodu nieobecności uczestnika, uchylania się od badania przez biegłych, przedstawiania innych dowodów itp. Sąd ma uprawnienia do nakazania przymusowego doprowadzenia przez Policję uczestnika na rozprawę, jak również na badanie. Postępowanie przed sądem jest dla osoby uzależnionej bezpłatne.

**Komisja nie ma wpływu na czas rozpatrzenia sprawy przez Sąd.** Ten etap postępowania odbywa się bez udziału członków Komisji. W toku postępowania Sąd może wydać następujące postanowienia:

- a) oddalić wniosek, gdy osoba nie jest uzależniona
- b) o obowiązku leczenia odwykowego w otwartym (niestacjonarnym) zakładzie leczniczym (czyli poradni) lub w zakładzie zamkniętym (stacjonarnym czyli w szpitalu)

Postanowienie sądu o zobowiązaniu do leczenia odwykowego w formie pisemnej otrzymuje osoba uzależniona oraz placówka odwykowa, w której ma odbywać się leczenie. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na wniosek może otrzymać odpis postanowienia sądu w danej sprawie. Sądowy obowiązek poddania się leczeniu odwykowemu trwa nie dłużej niż 2 lata od uprawomocnienia się orzeczenia sądu. Na czas trwania obowiązku leczenia sąd może ustanowić nadzór kuratora

### **KROK 5 – Zmiana orzeczenia sądu**

Gdy leczenie w warunkach ambulatoryjnych nie przynosi pożądanych efektów, nie jest prawidłowo realizowane przez pacjenta lub zostało przerwane – sąd może zmienić formułę leczenia na stacjonarną w oddziale całodobowym.